

Kandidato (-ės) grupės ir eilės numeris egzamino vykdymo protokole _____

ISTORIJA

2011 m. valstybinio brandos egzamino užduotis
Pakartotinė sesija

2011 m. birželio 27 d.

Trukmė – 2,5 val. (150 min.)

NURODYMAI

1. Gavę užduoties sąsiuvinį bei atsakymų lapą pasitikrinkite, ar juose nėra tuščių lapų ar kito aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite egzamino vykdytojui.
2. Užrašykite savo grupės ir eilės numerį nurodytoje vietoje šio užduoties sąsiuvinio viršelyje. **Įsitinkite, kad atsakymų lapas pažymėtas lipduku, kurio numeris sutampa su jūsų eilės numeriu.**
3. Egzamino metu galite naudotis tamsiai mėlynai rašančiu rašikliu, pieštuku, trintuku.
4. Atlikdami užduotį atsakymų lape rašykite **TIK tamsiai mėlynai** rašančiu rašikliu.
5. Atsakymus į užduoties klausimus pirmiausia galite rašyti užduoties sąsiuvinyje, kuriame yra palikta vietos juodraščiui. Jei neabejojate dėl atsakymo, iš karto rašykite atsakymų lape. **Vertintojams pateikiamas tik atsakymų lapas!**
6. Saugokite atsakymų lapą (neįplėškite ir nesulamdykite), nesinaudokite trintuku ir koregavimo priemonėmis. Sugadintuose lapuose įrašyti atsakymai nevertinami.
7. Bendrojo kurso klausimai pažymėti **B→**. Stenkitės atsakyti į kuo daugiau klausimų, neatsižvelgdami į tai, pagal kokio kurso (bendrojo ar išplėstinio) programą dalyko mokėtės mokykloje.
8. Pasirinktus atsakymus į klausimus su pasirenkamaisiais atsakymais atsakymų lape pažymėkite kryželiu (žymėkite tik vieną atsakymo variantą). Suklydę atsakymą galite pataisyti atsakymų lape nurodytoje vietoje. Jei pažymėsite neaiškiai arba daugiau kaip vieną atsakymo variantą, tas klausimas bus vertinamas 0 taškų.
9. **26–61** klausimų **išsamius** atsakymus įrašykite tam skirtoje atsakymų lapo vietoje. Už ribų parašyti atsakymai nebus vertinami.
10. Neatsakę į kurį nors klausimą, nenusiminkite ir stenkitės atsakyti į kitus.
11. Atsakymų lape neturi būti užrašų ar kitokių ženklų, kurie leistų identifikuoti darbo autorių.

Linkime sėkmės!

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

Kiekvieno iš 1–25 klausimų teisingas atsakymas vertinamas vienu tašku. Į šiuos klausimus yra tik po vieną teisingą atsakymą.

1–20 klausimai parengti pagal bendrojo kurso programą, 21–25 klausimai – pagal išplėstinio kurso programą.

- B→ 01.** Tiesioginės demokratijos principu buvo sudarytas:
- A Abiejų Tautų Respublikos Seimas;
 - B Atėnų polio piliečių susirinkimas;
 - C Prancūzijos Generaliniai luomai;
 - D Reichstagas nacių valdomoje Vokietijoje.
- B→ 02.** Kuris iš šių požymių būdingas bet kuriai diktatūrai?
- A Įgyvendinamas socialinės lygybės principas.
 - B Įvedama politinio gyvenimo kontrolė.
 - C Įvedama valstybinė religija.
 - D Uždraudžiamos profesinės sąjungos.
- B→ 03.** Kas Lietuvos Respublikoje atlieka vykdomosios valdžios funkcijas?
- A Konstitucinis Teismas.
 - B Profesinės sąjungos.
 - C Seimas.
 - D Vyriausybė.
- B→ 04.** Rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą vyksta pagal šią rinkimų sistemą:
- A daugumos atstovavimo;
 - B mažumos atstovavimo;
 - C mišrią;
 - D proporcingo atstovavimo.
- B→ 05.** Kurioje eilutėje visos išvardytos valstybės yra Europos Sąjungos narės?
- A Latvija, Lietuva, Ukraina.
 - B Estija, JAV, Latvija.
 - C Estija, Latvija, Lietuva.
 - D Latvija, Prancūzija, Šveicarija.
- B→ 06.** Kokias funkcijas atlieka Prezidentas pagal 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstituciją?
- A Rengia valstybės biudžeto projektą.
 - B Skelbia visų rinkimų rezultatus.
 - C Steigia Lietuvos Respublikos ordinus ir medalius.
 - D Tvirtina Seimo priimtus įstatymus.

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

- B→ 07.** Kurią funkciją demokratinėse valstybėse vykdo parlamentai?
- A Priima įstatymus.
 - B Suteikia karinius laipsnius.
 - C Svarsto nuteistųjų malonės prašymus.
 - D Vadovauja kariuomenei.
- B→ 08.** Ką skelbia 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 1 straipsnis?
- A Lietuva yra nepriklausoma demokratinė respublika.
 - B Lietuva yra nepriklausoma federacinė respublika.
 - C Lietuva yra nepriklausoma parlamentinė respublika.
 - D Lietuva yra nepriklausoma prezidentinė respublika.
- B→ 09.** Kas pagal 1992 m. Lietuvos Respublikos Konstituciją pavaduoja Prezidentą laikinai negalintį eiti savo pareigų?
- A Konstitucinio Teismo pirmininkas.
 - B Ministras Pirmininkas.
 - C Prezidentūros Kancleris.
 - D Seimo Pirmininkas.
- B→ 10.** Kuris vienas reiškiny susijęs su Aleksandru Makedoniečiu?
- A Atėnų demokratijos suklestėjimas.
 - B Didžioji graikų kolonizacija.
 - C Helenizmo kultūros plitimas.
 - D Pirmųjų krikščionių persekiojimas.
- B→ 11.** Kurioje eilutėje surašytos vien senovės Romos istorijai būdingos sąvokos?
- A Agora, helotas, legionas.
 - B Akropolis, falanga, gladiatorius.
 - C Falanga, forumas, polis.
 - D Forumas, gladiatorius, legionas.
- B→ 12.** Kas atrado Ameriką?
- A Amerigas Vespučis.
 - B Ferdinandas Magelanas.
 - C Kristupas Kolumbas.
 - D Vasko da Gama.
- B→ 13.** Kuri iš šių idėjų nebūdinga¹ švietėjams?
- A Luominių apribojimų įteisinimas.
 - B Prigimtinių teisių apsaugojimas.
 - C Religinis pakantumas.
 - D Valdžių atskyrimas.

¹ nebūdinga – nietypowa – нехарактерная

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

- B→ 14.** Kas buvo pirmasis JAV prezidentas?
- A Tomas Džefersonas.
 - B Bendžaminas Franklinas.
 - C Abraomas Linkolnas.
 - D Džordžas Vašingtonas.
- B→ 15.** Kuris reiškinys nebuvo priežastis JAV nepriklausomybės karui kilti?
- A Didelių muitų įvedimas¹.
 - B Draudimas užimti laisvas žemes.
 - C Lygių teisių juodaodžiams suteikimas.
 - D Švietėjų idėjų plitimas.
- B→ 16.** Kurioje eilutėje visas išvardytas valstybes XX a. 4 dešimtmetyje valdė diktatoriai?
- A Didžioji Britanija, Italija, Vokietija.
 - B JAV, SSRS, Prancūzija.
 - C JAV, SSRS, Vokietija.
 - D Italija, SSRS, Vokietija.
- B→ 17.** Kas buvo būdinga JAV XX a. 4 dešimtmetyje?
- A Aktyvus dalyvavimas Tautų Sąjungos veikloje.
 - B Aktyvus kišimasis į pilietinį karą Ispanijoje.
 - C Maršalo plano įgyvendinimas Europoje.
 - D Valstybės vaidmens išaugimas ekonomikoje.
- B→ 18.** Kuri Antrojo pasaulinio karo nurodytų įvykių chronologinė seka yra teisinga?
1. Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lenkiją pradžia.
 2. Sovietų Sąjungos agresijos prieš Suomiją pradžia.
 3. Vokietijos agresijos prieš Lenkiją pradžia.
 4. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo pradžia.
- A 2, 1, 3, 4
 - B 3, 1, 2, 4
 - C 4, 2, 3, 1
 - D 1, 3, 4, 2
- B→ 19.** Kas pirmasis pradėjo įgyvendinti destalinizacijos politiką SSRS?
- A Leonidas Brežnevas.
 - B Nikita Chruščiovas.
 - C Michailas Gorbačiovas.
 - D Borisas Jelcinas.

¹ muitų įvedimas – наложение цел – взыскание пошлин

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

- B→ 20.** Kurioje eilutėje išvardytos visos valstybės nedalyvavo politiniuose kariniuose blokuose šaltojo karo metais?
- A** Airija, Prancūzija, Šveicarija.
B Čekoslovakija, Lenkija, VFR.
C Jugoslavija, Švedija, Šveicarija.
D Kuba, Norvegija, Vatikanas.
- 21.** Kuri žemiau nurodytų įvykių chronologinė seka yra teisinga?
1. Didžiojo tautų kraustymosi pradžia.	A 1, 2, 3, 4
2. Islamo atsiradimas.	B 2, 1, 3, 4
3. Frankų imperijos paskelbimas.	C 2, 1, 4, 3
4. Pirmasis kryžiaus žygis.	D 3, 1, 2, 4
- 22.** Kuriam dokumente svarbiausios epochos idėjos suformuluotos taip: „[...] manydami, kad tamsumas, žmogaus teisių užmiršimas ar jų nepaisymas¹ yra vienintelė visuomenės nelaimių ir vyriausybių sugedimo² priežastis, ryžosi iškilmingoje deklaracijoje išdėstyti prigimtines, neatimamas žmogaus teises“?
- A** Didžiojoje laisvių chartijoje.
B Gegužės 3-iosios Konstitucijoje.
C JAV konstitucijoje.
D Prancūzijos žmogaus ir piliečio teisių deklaracijoje.
- 23.** Kuris žmogus galėjo tarti tokius žodžius: „Kareiviai, antrasis lenkų karas pradėtas! Pirmasis baigėsi Frydlande ir Tilžėje. Tilžėje Rusija mums prisiekė amžiną sąjungą“?
- A** Otas Bismarkas.
B Napoleonas Bonapartas.
C Tadeušas Kosciuška.
D Džordžas Vašingtonas.
- 24.** Kada buvo paskelbta Deklaracija, kurioje teigta, jog „susidariusi laikinoji vėl naujai atgimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbia atstatanti laisvą ir Nepriklausomą Lietuvos valstybę. [...] Žiauraus bolševikų teroro iškankinta lietuvių Tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautiniais vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais“?
- A** Atkuriant nepriklausomybę 1918 m. vasario 16 d.
B Atstatant nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d.
C Įvedant autoritarinį režimą 1926 metų pabaigoje.
D Vykdamt Birželio sukilimą prasidėjus Vokietijos ir SSRS karui.
- 25.** Sovietiniais laikais leista „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ buvo:
- A** ateitininkų organizacijos periodinis leidinys;
B disidentinio judėjimo periodinis leidinys;
C krikščionių demokratų partijos istorija;
D Lietuvos katalikų bažnyčios istorija.

¹ nepaisymas – brak poszanowania, lekseważenie – пренебрежение² sugedimo – nierpowodzenia – неспособности, неудачи

RIBOTO NAUDOJIMO

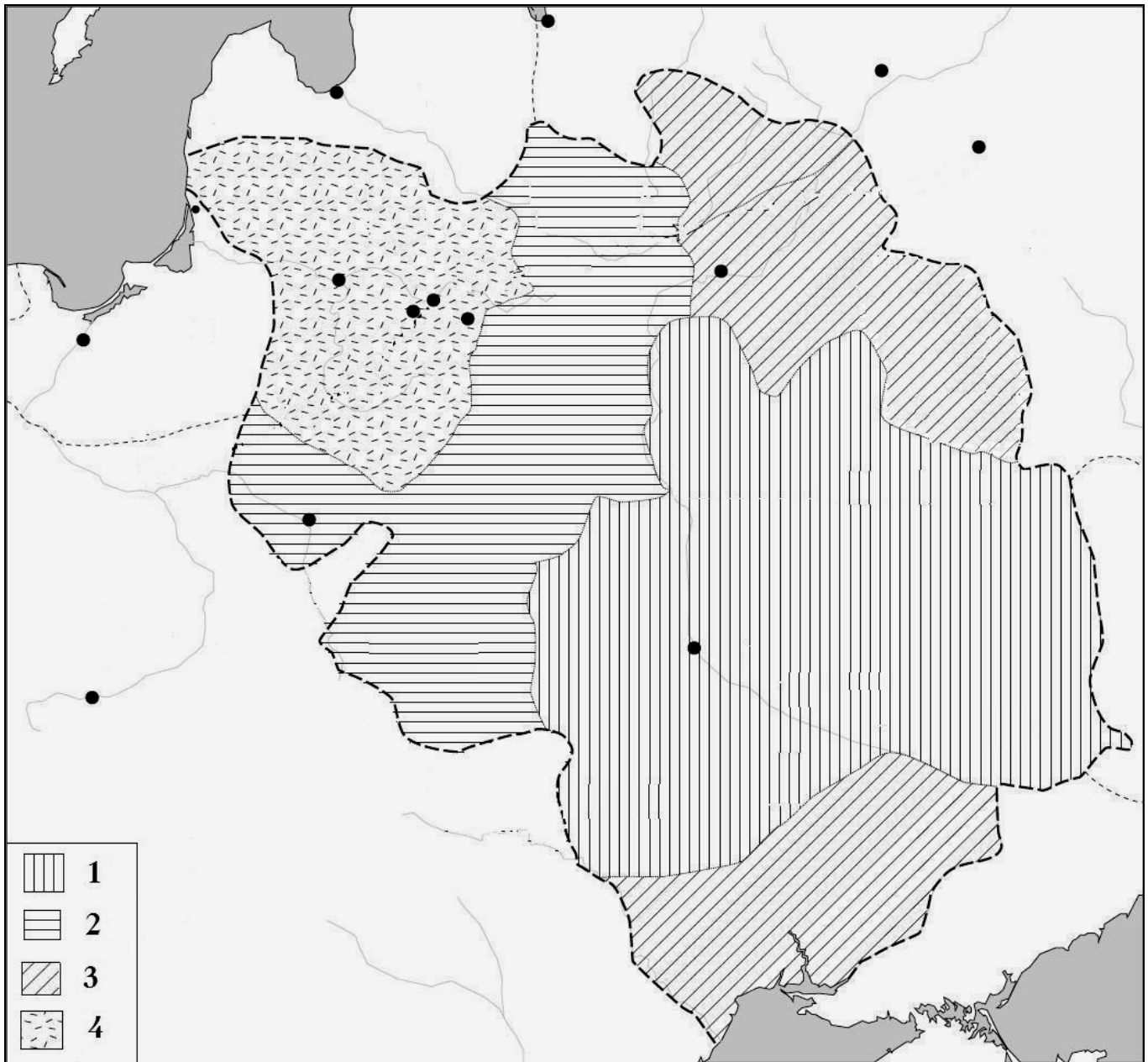
(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

Į bendrojo kurso (26–34) klausimus atsakykite remdamiesi šaltiniais A, B, C ir D.

Šaltinis A (Lietuvos valstybės teritorijos augimas)

Šaltinis B (Iš unijos)

2. Kad Lenkijos Karalystė ir Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė yra jau vienas neišskiriamas vienalytis¹ kūnas, taip pat viena bendra neišskiriama valstybė, kuri iš dviejų valstybių ir tautų susidarė ir susijungė į vieną tautą (visuomenę).

3. O kad tom dviem tautom visiems laikams įsakinėtų viena galva, vienas valdovas ir vienas bendras karalius, kuris bus renkamas bendrais lenkų ir lietuvių balsais ir rinkimus atliekant Lenkijoje, o paskui patepimą² Lenkijos karaliumi ir vainikavimą³ darant Krokuvoje.

¹ vienalytis – jednolity – однородный

² patepimą – namaszczenia – помазания

³ vainikavimą – koronacj – коронации

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

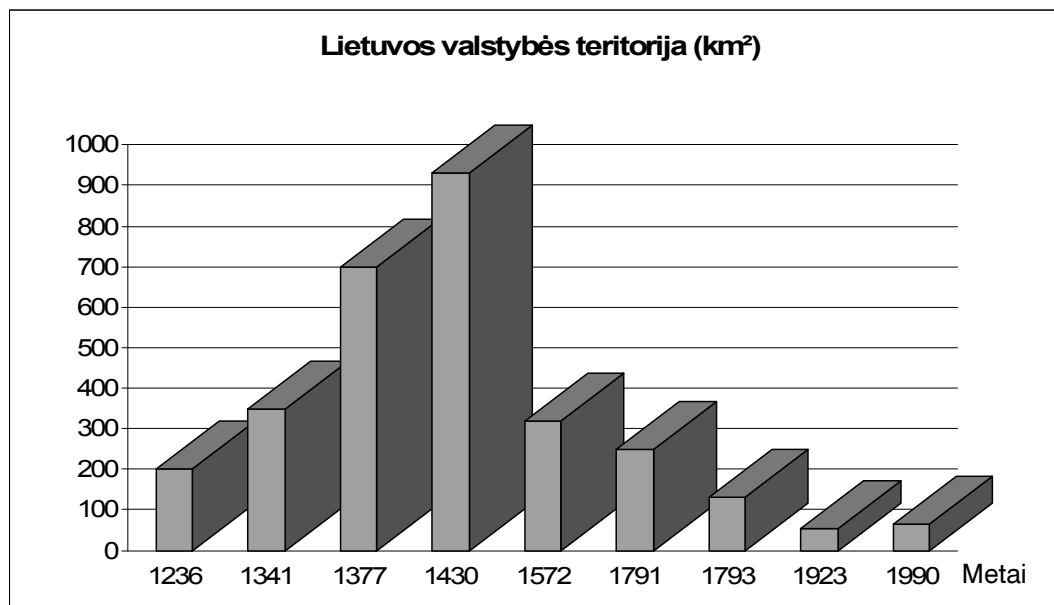
RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

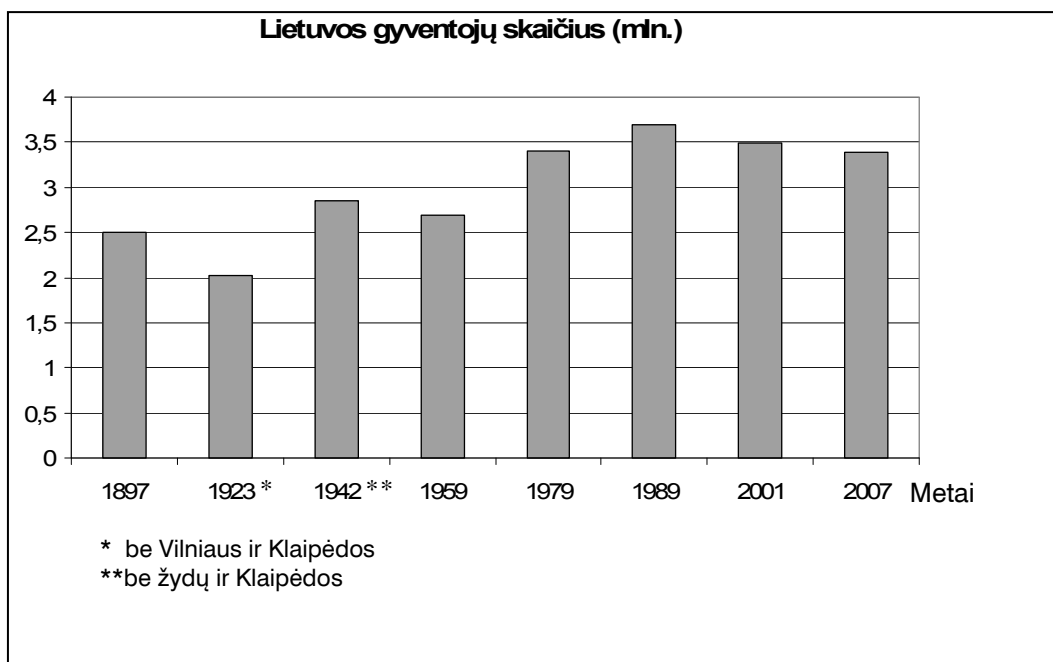
2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

Šaltinis C

Šaltinis D

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

- B→ 26.** Nurodykite, nuo kurio iki kurio amžiaus vykusį Lietuvos valstybės teritorijos augimą rodo žemėlapis (šaltinis A).

Juodraštis

.....

(2 taškai)

- B→ 27.** Greta žemėlapiu (šaltinis A) sutartinio ženklo įrašykite su tuo konkrečiu teritorijos augimu susijusio Lietuvos valdovo vardą.

Juodraštis

(1) Valdovas

(2) Valdovas

(3) Valdovas

(4) Valdovas

(4 taškai)

- B→ 28.** Kurio miesto vardu buvo pasirašyta unija, kurios ištrauka pateikta šaltinyje B? Pagrįskite atsakymą.

Juodraštis

Miestas Argumentas

.....

.....

(2 taškai)

- B→ 29.** Unija (šaltinis B) lėmė vieną diagramoje (šaltinis C) matomą teritorijos pokytį¹. Kuriais metais pagal diagramą buvo tas pokytis? Vienu sakiniu paaiškinkite, kodėl Lietuvos teritorija pakito.

Juodraštis

Pokyčio metai Paaiškinimas

.....

.....

(2 taškai)

¹ pokytį – zmianę – изменение

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

- B→ 30.** Remdamiesi žiniomis, paaiškinkite, kodėl diagramoje (šaltinis C) nėra XIX amžiaus duomenis rodančio stulpelio.

Juodraštis

(1 taškas)

- B→ 31.** Remdamiesi žiniomis, nurodykite tris priežastis, lėmusias Lietuvos gyventojų mažėjimą 1942–1959 metais.

Juodraštis

(3 taškai)

- B→ 32.** Nurodykite vieną pokytį, lėmusį 1990 metų Lietuvos valstybės teritorijos padidėjimą, lyginant su 1923 metų teritorija (šaltinis C).

Juodraštis

(1 taškas)

- B→ 33.** Šaltinio D duomenys paimti iš oficialių to meto gyventojų surašymų¹ rezultatų. Paaiškinkite, kodėl 1942 metais į bendrą gyventojų statistiką neįtraukti žydai ir Klaipėda.

Juodraštis
 Žydai
 Klaipėda

(2 taškai)

- B→ 34.** Remdamiesi žiniomis, nurodykite tris procesus, lėmusius Lietuvos gyventojų skaičiaus mažėjimą 1989–2007 metais.

Juodraštis

(3 taškai)

¹ surašymų – spisu – переписи

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

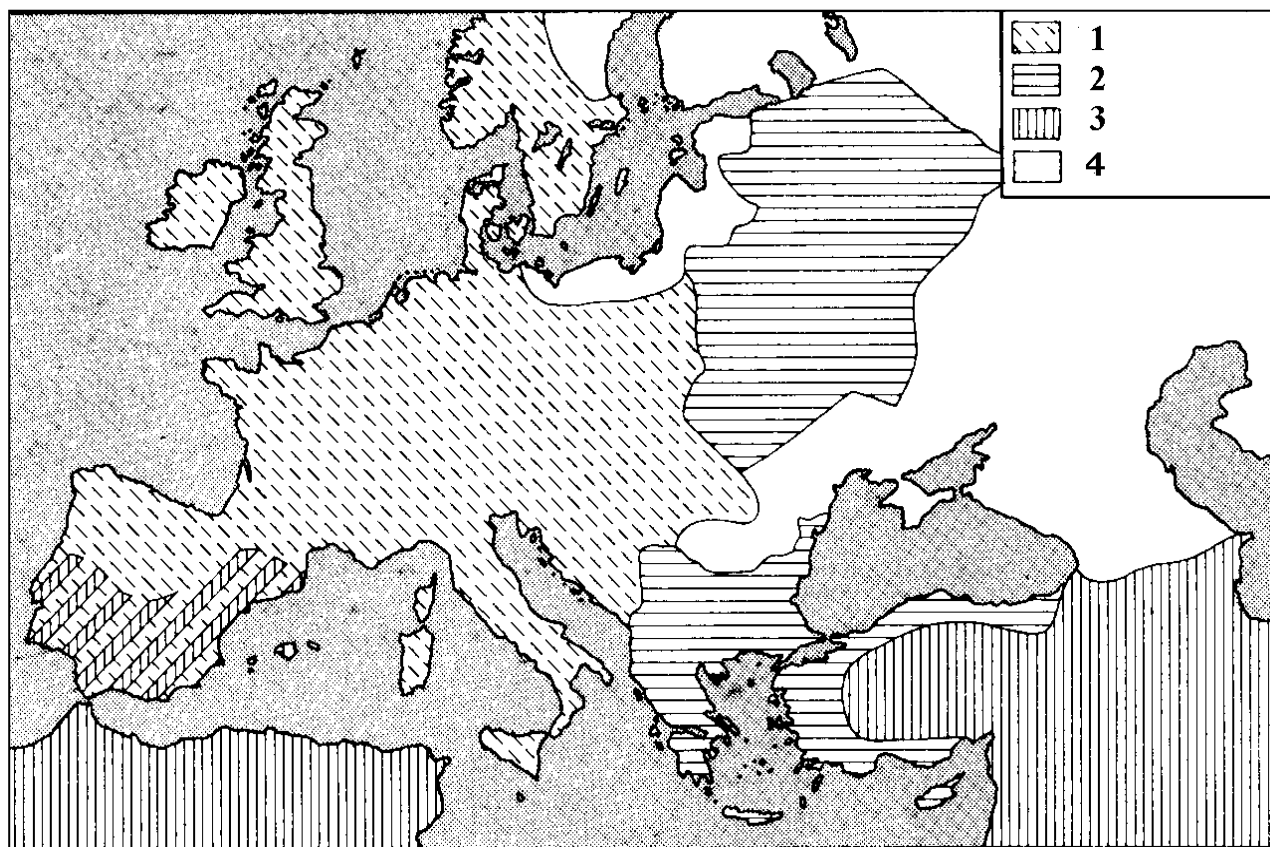
RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

Į 35–43 klausimus atsakykite remdamiesi šaltiniais A, B, C ir D.

Šaltinis A (*Europa viduramžiais*)**Šaltinis B** (*Iš Romos imperatoriaus įsako*)

Dabar visi tie, kurie nori prisijungti prie krikščionių praktikuojamos religijos, gali laisvai ir paprastai, nebijodami jokių trukdymų ir apsunkinimų¹, išpažinti ją [...] Tie, kurie nusipirko iš valstybės ar ko nors kito vietas, kuriose anksčiau krikščionys rinkdavosi, privalo jas jiems gražinti, nereikalaudami pinigų ar kompensacijos, nevilkindami² ir nesudarydami jokių kliūčių.

Šaltinis C (*Iš Romos imperatoriaus įsako*)

Visos tautos, kurias mes valdome, mūsų valia privalo laikytis tos religijos, kurią Dievo apaštalas Petras yra atnešęs romėnams. [...] Mes įsakome, kad visi, kurie laikosi šio įstatymo, save vadintų krikščionių katalikų vardu, o kiti, kurie, mūsų nuomone, yra kvailiai ir pamišėliai³, prisiima eretiškojo mokymo nešlovę, o jų sueigos negali vadintis bažnyčiomis; juos turi nubauti iš pradžių Dievo teismas, o paskui ir mūsų valios pareiškimu skirta bausmė, kadangi valdžią esame gavę dangaus nuožiūra.

¹ apsunkinimų – труднощі – затруднения² nevilkindami – nie zwlekając – не задерживая³ pamišėliai – szaleńce, помyleńcy – сумасшедшие**NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ**

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

Šaltinis D (Iš popiežiaus rašto krikšto proga)

Mes tavo teisingus troškimus laikydami vertais dėmesio, maloniai priimame Šv. Petro teisėn ir nuosavybėn Lietuvos valstybę ir visas žemes, kurias su Dievo pagalba įsigijai arba ateityje įsigyti galėsi, ir jas, o taipgi ir tavo žmoną, vaikus bei visą šeimą skelbiame esant Šv. Sosto globoje¹, griežtai uždrausdami, kad kol Apaštališko Sosto tikėjime būsi, dėl paminėtos valstybės bei žemių niekas tavęs nedrįstų varginti ar užkabinti².

35. Kuriai temai nušviesti skirti šaltiniai A, B, C, D?

Juodraštis

.....

(1 taškas)

36. Kurios religijos ir tikėjimai vienijo teritorijas, žemėlapyje (šaltinis A) legendoje žymimas ženklais 1–4?

Juodraštis

1 2
3 4

(4 taškai)

37. Kada – viduramžių laikotarpio pradžioje, viduryje ar pabaigoje – susidarė žemėlapyje (šaltinis A) pavaizduota situacija? Pagrįskite savo atsakymą.

Juodraštis

Laikotarpis Pagrindimas

.....

(2 taškai)

38. Kokiai konkrečiai krikščionybės istorijos problemai nušviesti skirti šaltiniai B ir C?

Juodraštis

.....

(1 taškas)

¹ globoje – w opiece – под опекой

² užkabinti – zacerpiac – затрагивать

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

39. Kurio iš šaltinių – B ar C – dokumentas buvo sukurtas anksčiau? Kodėl taip galvojate? Kuris valdovas laikomas jo autoriumi?

<p><i>Juodraštis</i></p> <p>Ankstesnis šaltinis Valdovas</p> <p>Argumentas</p> <p>.....</p>

(3 taškai)

40. Nurodykite vieną priežastį, vertusią valdovą priimti šaltinyje C pateiktą nutarimą.

<p><i>Juodraštis</i></p> <p>.....</p>

(1 taškas)

41. Remdamiesi šaltiniais C ir D, padarykite išvadą apie šaltiniuose minimo šv. Petro nuopelnus ankstyvajai krikščionybei.

<p><i>Juodraštis</i></p> <p>.....</p>

(1 taškas)

42. Kuriais metais anksčiausiai galėjo būti sukurtas dokumentas, kurio ištrauka pateikta šaltinyje D? Pateikite argumentą savo atsakymui pagrįsti.

<p><i>Juodraštis</i></p> <p>Metai Argumentas</p>
--

(2 taškai)

43. Remdamiesi šaltinio D informacija ir žiniomis, nurodykite dvi priežastis, vertusias krikštytis asmenį, kuriam buvo adresuotas popiežiaus raštas.

<p><i>Juodraštis</i></p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--

(2 taškai)

Į 44–51 klausimus atsakykite remdamiesi šaltiniais A, B ir C.

Šaltinis A (Iš kūrinio „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ pratarmės)

Jei tiktai pažvelgsim į pačią Lietuvos tautą, kalnėnų ir žemaičių, aiškiai tenai matysim, jog ta tauta ne vien praėjusiuose amžiuose, bet jau gilioj senovėj [...] turi sau atskirą kalbą, labai skirtingą nuo kitų kalbų [...]; pati tauta plačiai gyvenusi ir didžias pažintis yra turėjusi su tolimais kraštais, kurių pirmieji vardai, lietuvių, kalnėnų ir žemaičių sugalvoti, lig šios dienos išsilaikė. Vienok viso to šiandien nebėra: pati apnikusi¹ svetimomis tautomis, jos viešpačiai, karaliai, kunigaikščiai ir patys jos kunigai kalbantys jau svetimą kalbą [...].

Tas yra dar stebuklingiau, jog tą mūsų kalbos prosenovę² ne mūsų kunigų raštai išlaikė per tūstančius metų iki šios dienos, nes mūsų išmintingos kalnėnų ir žemaičių motinos savo apkerpėjusiuose³ tarp girių nameliuose, kurios šiandien dar, išleisdamos savo vaiką į sviatą⁴ ir įduodamos jam laimės ženklą, sako: „Mirk, vaikeli, ar doru žmogum būk ir namų savo neužmiršk“, – tos, sakau, išlaikė mūsų senovės kalbą, kuria mes šiandien, jų vaikai, galim didžiutis ir girtis.

Šaltinis B (Iš Jono Basanavičiaus prakalbos leidiniui)

[...] laikraštis mūsų bus tik pasaulietinis, ir pagal išteklius⁵ ir jėgas mūsų, teiks žinias tik iš visuotinio⁶ mokslo. Tas žinias suteikdami skaitytojams savo, mes daugiausiai rūpinsimės išplatinti tarp brolių žinias apie savo giminės (tautos) senovės darbus, o taip pat apie darbus mūsų, kaip lietuvių, šiais laikais [...].

Tamsi, neperregima ūkana⁷ apsiutė mūsų linksmą senovėje žemę; visokie vargai ir sunki, o ilga vergovė išdildė iš atminties mūsų laimingesnio ir nevargingo gyvenimo prisiminimus; užmiršome, kuo mes senovėje buvomeme [...] Šiaip – viskas pranyko, o ir tas mūsų vienintelis turtas – kalba, taip pat nyksta.

[...] Kaip aušrai auštant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taip jau prašvistų ir Lietuvos dvasia! Toks mūsų troškimas ir noras.

Šaltinis C (Iš popiežiaus Jono Pauliaus II laiško Lietuvos vyskupams Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus proga)

Vyskupo Giedraičio pramintu keliu praėjusiam šimtmečiui ėjo jo įpėdinis Žemaičių vyskupijoje vyskupas Motiejus Valančius. Jo vyskupavimas sutapo su liūdnu ir tamsiu laikotarpiu lietuvių tautai, kada buvo iškilęs pavojus net jos tautinei bei religinei tapatybei⁸. Toje sunkioje ir pavojingoje padėtyje vyskupas Valančius buvo ne tik rūpestingas ir išmintingas tikinčiųjų ganytojas⁹, bet ir tikras moralinis savo tautos vadovas. [...].

¹ apnikusi – obstapiona – окружённая

² prosenovė – w czasach starożytnych – в глубокой древности

³ apkerpėjusiuose – w porosnących mchem – в обросших мохом

⁴ sviatą – w świat – в мир

⁵ išteklius – środki – средства

⁶ visuotinio – powszechnego – всеобщего

⁷ neperregima ūkana – nieprzenikniona mgła – непроглядный туман

⁸ tapatybei – tożsamości – самобытности

⁹ ganytojas – pasterz – пастырь

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

44. Kaip vadinamas Lietuvos istorijos laikotarpis, kuriuo gyveno šaltiniuose A ir B pateiktų kūrinių ištraukų autoriai ir šaltinyje C aprašytas vyskupas?

Juodraštis

.....

(1 taškas)

45. Kas buvo kūrinio, kurio ištrauka pateikta šaltinyje A, autorius ir koks jo nuopelnas Lietuvos istorijai?

Juodraštis

Autorius Nuopelnas

.....

(2 taškai)

46. Ką naują į iki tol vyravusią tautos sampratą įnešė šaltinio A kūrinio autorius? Atsakymą pagrįskite teiginiu iš šaltinio.

Juodraštis

Nauja

Argumentas

(2 taškai)

47. Kokiam leidiniui prakalbą parašė Jonas Basanavičius? Atsakymą pagrįskite teiginiu iš šaltinio B.

Juodraštis

Leidinyš Argumentas

.....

(2 taškai)

48. Remdamiesi žiniomis ir šaltiniu, nurodykite, kuriais metais buvo parašytas popiežiaus laiškas (šaltinis C)?

Juodraštis

.....

(1 taškas)

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

49. Šaltinyje C minimas tamsus laikotarpis dažnai dalijamas į du etapus – iki 1863 ir nuo 1864 metų. Remdamiesi žiniomis, kiekvieną iš šių etapų iliustruokite pavyzdžiu, liudijančiu, kad Motiejus Valančius buvo moralinis savo tautos vadovas.

Juodraštis

Iki 1863 m....

Nuo 1864 m.

(2 taškai)

50. Šaltinio C žodžius, kad M. Valančius buvo moralinis savo tautos vadovas, galima pritaikyti ir šaltinio B autoriui. Remdamiesi žiniomis, pateikite porą konkrečių pavyzdžių, patvirtinančių tokį teiginį.

Juodraštis

.....

.....

(2 taškai)

51. Su kuriuo iš autorių – šaltinio A ar B – bendradarbiavo M. Valančius? Nurodykite konkretų to bendradarbiavimo pavyzdį.

Juodraštis

Šaltinis Pavyzdys

.....

(2 taškai)

(Tęsinys 16 psl.)

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

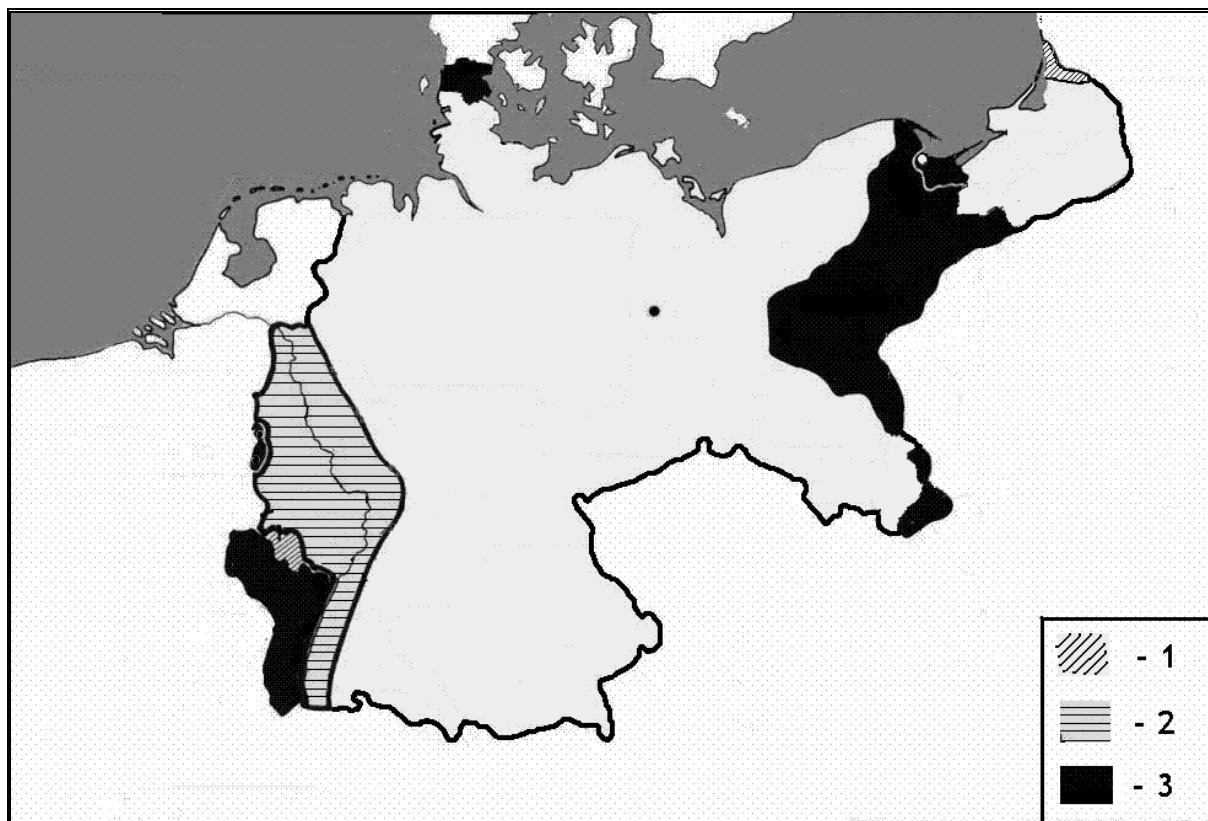
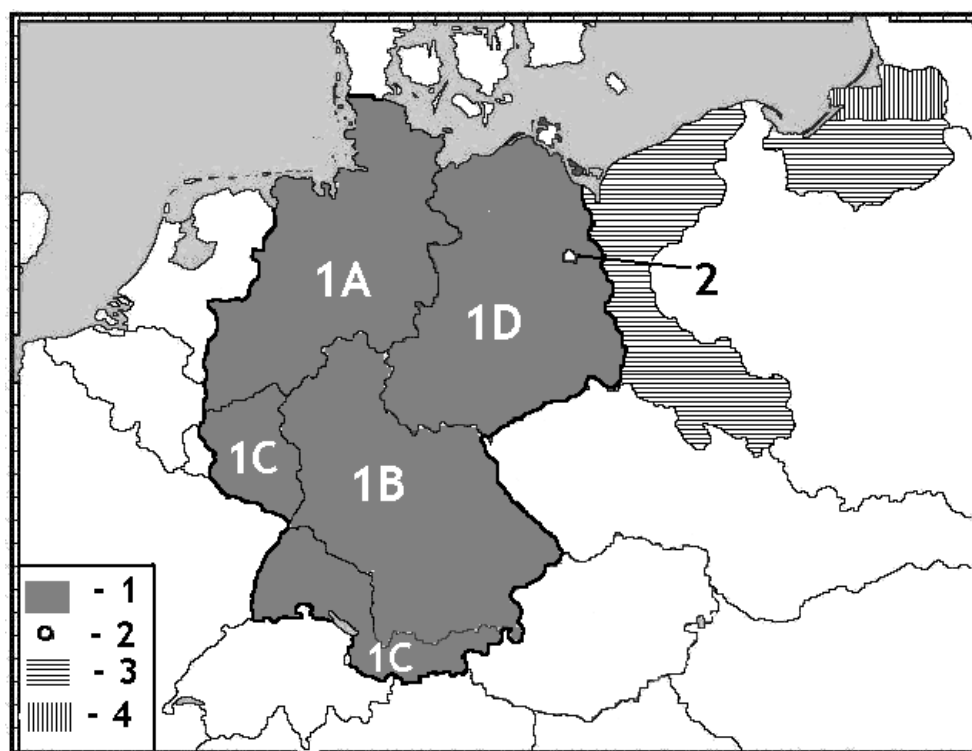
RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

Į 52–61 klausimus atsakykite remdamiesi šaltiniais A, B, C, D ir E.

Šaltinis A (Vokietijos dalybos po karo)**Šaltinis B** (Vokietijos dalybos po karo)**NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ**

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

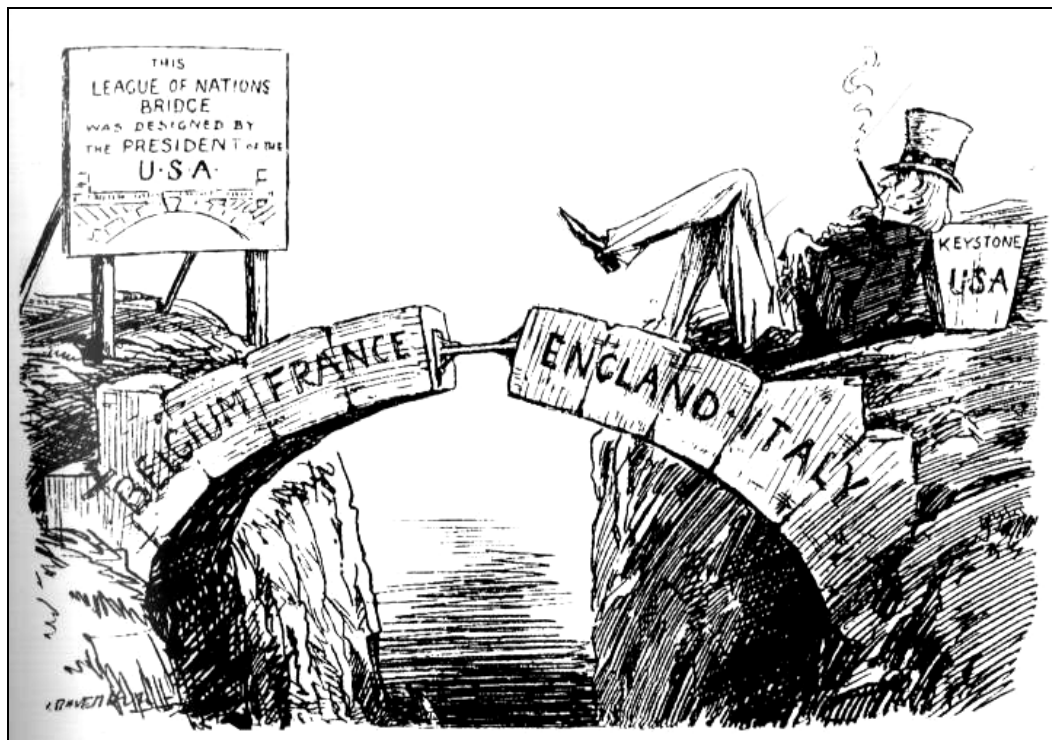
RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

Šaltinis C (1919 m. Karikatūra)

Įrašas kairėje: „Ši Tautų Sąjungos tiltą suprojektavo JAV prezidentas“

Įrašas dešinėje: „Kertinis akmuo. JAV“

Šaltinis D (2006 m. Karikatūra)

Įrašas viršuje: „Aš sakiau jiems, kad tai nesubalansuota!“

Įrašas ant valtios: „Saugumo taryba. JT“

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

Šaltinis E (Iš Jungtinių tautų organizacijos statuto)

7 str. Jungtinių Tautų Organizacijos pagrindiniai organai: Generalinė asamblėja, Saugumo taryba, Ekonominė ir socialinė taryba, Globos taryba, Tarptautinis teismas ir Sekretoriatas. [...]

23 str. Saugumo taryba susideda iš 11 organizacijos narių. Kinijos Respublika, Prancūzija, TSRS, Didžioji Britanija ir JAV yra nuolatiniai Saugumo tarybos nariai. Generalinė asamblėja išrenka kitus šešis narius. [...]

27 str. [...] Saugumo tarybos sprendimai kitais klausimais laikomi priimti, kai už juos balsuoja septyni Tarybos nariai, kai visi nuolatiniai tarybos nariai taip pat balsuoja už juos.

52. Žemėlapiai (šaltiniai A ir B) vaizduoja Vokietijos dalybas po dviejų pralaimėtų karų. Nurodykite, su kurio karo pabaiga susijęs kiekvienas žemėlapis. Pagrįskite atsakymą.

<i>Juodraštis</i>	
Žemėlapis A	Pagrindimas
.....
Žemėlapis B	Pagrindimas
.....

(4 taškai)

53. Nurodykite, kurių valstybių atstovų ir kur vyko pasitarimas, lėmęs šaltinyje B vaizduojamus Vokietijos teritorijos administracinius pertvarkymus.

<i>Juodraštis</i>	
Pasitarimas
Valstybės

(2 taškai)

54. Remdamiesi žemėlapiu (šaltinis A) ir žiniomis, paaiškinkite, kuriai valstybei ir kokių istoriniu pagrindu buvo perduota didžiausia Vokietijos teritorijos dalis.

<i>Juodraštis</i>	
Valstybė	Pagrindas
.....

(2 taškai)

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

112ISVUA

55. Remdamiesi žemėlapiu (šaltinis A) ir žiniomis, paaiškinkite, kuo legendos 1 ženklų pažymėtų teritorijų statusas skyrėsi nuo 3 ženklų pažymėtų teritorijų statuso.

Juodraštis

1 ženklų

3 ženklų

(1 taškas)

56. Remdamiesi žemėlapiu ir žiniomis, nurodykite žemėlapiu (šaltinis B) legendos ženklų 1 (A, B, C, D), 3 ir 4 reikšmes.

Juodraštis

1 (A, B, C, D)

3

4

(3 taškai)

57. Žemėlapyje (šaltinis B) legendos 2 ženklų pažymėto miesto statusas nuo vaizduojamo karo pabaigos iki mūsų dienų kito keletą kartų. Nurodykite, kurie įvykiai ir kaip pakeitė to miesto statusą.

Juodraštis

I pokytis

.....

II pokytis

.....

III pokytis

.....

(3 taškai)

58. Kokia istorijos problema nagrinėjama šaltinyje C? Nustatykite šaltinio autoriaus poziciją. Paaiškinkite, kokiomis priemonėmis jis išreiškia savo poziciją.

Juodraštis

Problema

Pozicija

Priemonės

(3 taškai)

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)

112ISVUA

2011 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

59. Istorikas Normanas Deivisas teigė, kad šaltinyje C vaizduojama organizacija „vaidino didelį vaidmenį sprendžiant nereikšmingus klausimus ir menką sprendžiant svarbius“. Remdamiesi žiniomis, nurodykite vieną su Lietuva susijusį svarbų klausimą, kurį svarstė ši organizacija, ir iš tuometinės Lietuvos Respublikos piliečio pozicijos įvertinkite istoriko teiginį.

Juodraštis

Klausimas

Vertinimas

(2 taškai)

60. Nurodykite šaltinio E straipsnį, kuris geriausiai iliustruoja karikatūros (šaltinis D) pagrindinę mintį. Paaiškinkite tą ryšį.

Juodraštis

Straipsnis Ryšys

.....

(2 taškai)

61. Remdamiesi šaltiniais D, E ir žiniomis, nurodykite, kokie du JTO statuto 23 straipsnio pakeitimai padaryti nuo organizacijos įkūrimo iki mūsų dienų.

Juodraštis

.....

.....

(2 taškai)

NEPAMIRŠKITE ATSAKYMŲ PERKELTI Į ATSAKYMŲ LAPĄ

RIBOTO NAUDOJIMO

(iki teisėtai atskleidžiant vokus, kuriuose yra valstybinio brandos egzamino užduoties ar jos dalies turinys)